

Kan EU bli ett apokalyptiskt Romarrike (del 1)

EU – Europeiska Unionen – är ett välkänt begrepp. Det går knappast en dag utan att EU nämns i olika massmedia. Det är högaktuellt då vi står inför att välja de politiker som ska företräda vårt land i EU:s parlament de närmaste fem åren. Europaparlamentsvalet, som av många politiker anses vara det hittills viktigaste i EU:s historia, sker söndagen den 26 maj i Sverige.

Det flesta känner nog till att EU styrs av ett ministerråd och en kommission och samlas i ett parlament bestående av 751 ledamöter varav 37 procent är kvinnor. EU har för närvarande 28 medlemsländer varav Sverige är ett med 20 platser fördelade på 10 män och 10 kvinnor. Knappast lika känt bland vanligt folk är dock vad EU står för, hur dess institutioner arbetar och vart detta ”skepp” är på väg.

Många tycks heller inte veta vad valet handlar om enligt en Novus-undersökning som genomförts på uppdrag av SVT och Ekot i Sveriges Radio, och som publicerades i början av april. 59 procent av svenskarna säger att de inte fått tillräckligt med information för att kunna rösta i EU-valet. De flesta vet inte ens att det äger rum i slutet av maj. - Märkligt med tanke på att vi varit medlemmar i ett kvarts sekel nu, säger statsvetaren Magnus Blomgren, enligt en TT-rapport den 25 april. Detta EU-val kan bli avgörande för hur Sverige ska se ut under den kommande sjuårsperiod som Bibeln beskriver som vedermödans tid.

Vad Romarriket står för är troligen än mer diffust för många. Att det varit en stormakt under Antiken med ett territorium runt Medelhavet, som sträckt sig upp över Europa, är kanske känt. Och att det styrts av grymma kejsare har man sett på film om inte annat. Men att detta rike skulle ha relevans i dag är nog många kristna såväl som icke kristna tveksamma till.

I denna artikel vill jag redogöra för hur det antika Romarriket och dagens EU kan hänga ihop utifrån deras historia och med det Bibelns profetior beskriver. Eftersom artikeln är lång med mycket fakta, är den uppdelad i två avsnitt.

EU:s bakgrund och framväxt

Efter 2:a Världskrigets slut 1945 låg stora delar av Centraleuropa i spillror och många européer var på flykt. Man var trött på krig och behovet att återuppbygga samhället var stort. Man behövde få igång ett handelsutbyte och skapa nytt förtroende mellan länderna. USA, som hade deltagit i krigets slutskede på de allierades sida, ville komma sina bundsförvanter till hjälp med uppbyggnaden, och med president Harry S Trumans välsignelse utformade hans utrikesminister George Marshall den s k Marshallplanen 1947, vilken mottogs väl i Västeuropa. Det fanns naturligtvis bakomliggande intressen hos amerikanerna att få inflytande i Europa för att kunna hålla emot kommunismens utbredande.

Upprinnelsen till dagens EU finner man hos den franska statsmannen Robert Schuman och hans kollega affärsmannen och politikern Jean Monnet vilka önskade forma en framtida **övernationell** europeisk gemenskap i syfte att skapa en varaktig fred mellan Europas folk. År 1948, som dåvarande fransk utrikesminister, framförde Schuman i FN:s Generalförsamling nationens strävan att skapa en demokratisk organisation i Europa som efterkrigs-Tyskland skulle kunna medverka i. Två år senare presenterade han sina tankar i en deklaration om en övernationell demokratisk ordning inför det franska parlamentet. Han menade att den franska och tyska kol- och stålproduktionen, som var en förutsättning för att producera krigsmateriel, skulle underställas denna organisation. För Schuman var det viktigaste att bevara freden i Europa men också att skapa ekonomiskt och socialt välstånd.

Den 18 april 1951 skrev sex länder under *Parisfördraget* som lade grunden för Europeiska kol- och stålunionen. Där ingick Frankrike, Belgien, Nederländerna, Luxemburg, Italien och Västtyskland som med detta skapade en gemensam marknad. Syftet var bland annat att förhindra kapprustning mellan länderna som vid denna tid precis gått igenom andra världskriget. All produktion började därför kontrolleras av en **överstatlig** myndighet. I detta fördrag skapades också ”Europeiska gemenskapernas domstol” med säte i Palais i Luxemburg.

Detta var födelsen av ett nytt fredligt Europa, deklarerade man. Genom fördraget upprättades **världens första överstatliga organisation**. För Robert Schuman som var katolik, starkt religiös och dessutom teologiskt skolad, var alltså fredstanken den dominerande. Men han hyste även tanken om ett övernationellt organ för att kunna administrera arbetet. Vad Schuman skulle ha tänkt om det EU vi ser idag kan man bara spekulera kring.

På våren 1957 "sjösattes" nästa fördrag, *Romfördraget*, som bestod av två delar och ledde till bildandet av Europeiska ekonomiska gemenskapen (EEG). Samarbetet skulle vara fördragsbundet och stå öppet för andra europeiska stater att ansluta. Här såddes frön till det vi idag kallar Europeiska Unionen. År 1967 bytte man namn till Europeiska gemenskaperna (EG) och fler länder anslöt sig därefter. Flera större förändringar skedde och nya frågor blev aktuella, bland annat rättsskipande arbete samt utrikes- och säkerhetspolitik. Hittills hade parlamentetsledamöterna utsetts av medlemsländernas nationella parlament men 1979 ändrades detta så att medborgarna i varje land fick välja sina ledamöter.

Den 14 juni 1985 inleddes *Schengensamarbetet* vilket bland annat innebar att den inre gränskontrollen förenklades, något som skulle leda till helt öppna nationsgränser inom ett framtida EU. Två år senare gjordes en omarbetning av Romfördraget, den så kallade europeiska enhetsakten, vilket innebar bland annat att det blev möjligt att fatta majoritetsbeslut i flertalet frågor gällande den inre gemensamma marknaden och som blev ytterligare ett steg mot närmare samarbete.

I Maastricht i Holland undertecknades *Maastrichtfördraget*, även kallat unionsfördraget, och trädde i kraft i slutet av 1993. Fördraget är ett av grundfördragen, och fastslår övergripande bestämmelser för unionen, i synnerhet dess principer och mål, utrikes- och säkerhetspolitik och hur fördragen kan ändras. Nu bytte man namn till Europeiska Unionen (EU) och därmed tog den fria inre marknaden fart, men det krävdes fler än 200 nya lagar för att detta skulle ske.

Sverige inledde förhandlingar om medlemskap tillsammans med Finland och Österrike 1991. Förhandlingarna gick snabbt då de tre länderna redan anpassat sig till EU:s lagstiftning genom EES-avtalet och de upptogs som nya unionsmedlemmar 1995.

Europol, Europeiska polisbyrån i Haag i Holland, grundades 1992 i syfte att hjälpa EU:s medlemsstater till ett närmare och effektivare samarbete med att förebygga och bekämpa organiserad brottslighet och terrorism.

I senare avtalsförhandlingar beslutades även om ett ekonomiskt och monetärt samarbete (EMU) vilket kom att genomföras 1999 i *Amsterdamfördraget*. Inom detta område spelar Europeiska centralbanken (ECB) en central roll tillsammans med de nationella centralbankerna, som gemensamt utgör centralbankssystemet i Europa.

Därefter har tillkommit *Nicefördraget* 2003 vilket var en reformering av EU inför utvidningen med nya medlemsstater. Året därpå anslöts tio nya länder vilket var den största utvidningen hittills. De flesta av dessa länder ingick i östblocket under kalla kriget. Detta blev slutet på splittringen mellan öst och väst i Europa. Denna utvidgning innebar att unionen, räknat som en stat, blev den sjunde största i världen till ytan, den tredje folkrikaste och den största ekonomin räknat i BNP. Tre år senare skedde den andra östutvidningen med Rumänien och Bulgarien.

Lissabonfördraget 2009, även känt som reformfördraget, var i stort detsamma som Europeiska konstitutionens. Nu stärktes den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken, dels genom att flera olika befattningar slogs samman till en enda hög representant för detta område, dels genom inrättandet av Europeiska utrikestjänsten. Domstolens officiella namn ändrades från "Europeiska gemenskapernas domstol" till "Europeiska unionens domstol". Europol reformerades till fullvärdig EU-myndighet 2010 och 2017 trädde nya bestämmelser i kraft gällande Europol som blev en del av den **överstatliga** delen av det europeiska samarbetet.

Det halvårsvisa roterande ordförandeskapet för Europeiska rådet ersattes då med en ordförande som väljs för en period av två och ett halvt år. I fördraget togs även referenserna till de europeiska symbolerna, såsom flaggan och hymnen, bort eftersom de ansågs utgöra "statsliknande element" av de medlemsstater som förkastat förslaget till en konstitution.

Har Bibeln något att säga om dagens EU som utgör ett landområde nästan lika stort som Antikens Romarrike och som hotas av splittring på grund av ideologiska och kulturella motsättningar? Ja, i

Danielsboken har vi en både historisk och andlig beskrivning av ett stormaktsrike som kan appliceras på den utvecklade EU är på väg i. När den bilden kombineras med Uppenbarelsebokens budskap om den yttersta tiden blir detta ännu tydligare. Om det kommer artikelns del 2 att handla.

Romarrikets bakgrund och framväxt

Romerska riket, eller antikens Rom, var en kulturell och politisk enhet som utgick från staden Rom och så småningom kom att dominera hela medelhavsområdet och stora delar av Europa. Många anser att den romerska kulturen kanske är den som spelat störst roll i världshistorien. Romarrikets ursprung kan ses ur olika perspektiv – ett mytologiskt, ett historiskt och ett bibliskt, profetiskt perspektiv. En av myterna handlar om tvillingarna Romulus och Remus, som blev räddade av en varginna när de som nyfödda satts ut för att dö. År 753 f. Kr. grundade de tillsammans staden Rom och efter att Romulus slagit ihjäl sin bror blev han Roms första kung. En annan ursprungsmyt handlar om hjälten Aeneas från staden Troja i Mindre Asien. Sagan om hur Aeneas flydde från Troja och slutligen slog sig ned i Italien och grundade Rom hade funnits länge i romersk tradition. Båda myterna och deras huvudpersoner ansågs sanna av antikens romare, och det gjordes många försök att kombinera dem genom att göra Aeneas till Romulus förfader.

Mellan åren 264-146 f.Kr. utkämpade Rom, som nu var republik, tre krig mot Karthago i Nordafrika. Det sista kriget slutade med att Rom brände ned Karthago, plöjde upp marken och spred salt i jorden så inget skulle kunna växa där. De överlevande männen, kvinnorna och barnen togs tillfångna och gjordes till slavar.

De tre härskarna Julius Caesar, Pompejus och Marcus Licinius Crassus bildade ett s k triumvirat år 60 f. Kr., som innebar att de delade på makten i Romarriket. Stridigheter utbröt dock mellan dem, och efter att ha besegrat sina konkurrenter styrde Caesar riket självständigt från år 47 tills han mördades av sina rivaler 44 f. Kr. Men redan innan sitt öde hade han utsett sin syster Julias barnbarn Gaius Octavius till sin efterföljare på tronen. Octavius var en skicklig härskare och styrde framgångsrikt det romerska riket i femtiosex år. Han stabiliserade gränserna, omstrukturerade den statliga administrationen, förbättrade infrastrukturen, underlättade handeln och genomförde betydelsefulla kulturella projekt. Mellan 44 och 27 f. Kr. omvandlades Romarriket gradvis från republik till kejsardöme med Octavius på tronen, som styrde med hjälp av den s k senaten. Förändringen markerades genom att senaten gav Octavius namnet Augustus som betyder "ärevärdig". Skillnaden mellan republiken Rom och kejsardömet låg främst i styrelseskicket och Augustus blir den förste att kallas kejsare. Därefter fungerar Rom som ett enat imperium, med makten i händerna på kejsaren. Då romarriket utvidgades i Europa var det känt under förkortningen SPQR, vilket betyder "senaten och det romerska folket".

Det uppstod en dyrkan av kejsaren som gudomlig, vilket också blev den officiella bekännelsen för varje romersk medborgare. De som var kristna kunde inte gå med på detta, utan de bekände bara Jesus Kristus som deras Herre och Gud. När den kristna missionen tilltog och församlingarna växte och blev fler började man se de kristna som ett hot mot kejsarmakten och förföljelse bröt ut under kejsar Neros tid efter att Rom hade satts i brand år 64. Romarriket nådde sin höjdpunkt omkring 115 till 120 e. Kr., då det omfattande cirka en fjärdedel av jordens dåvarande befolkning.

Då romerska härar år 70 invaderade Jerusalem, bröt ner murarna och Templet, fick också judarna erfaras kejsarmaktens grymhet. I riket i övrigt kunde de kristna arbeta relativt ostörda i cirka hundra år, men i slutet av 100-talet och under hela 200-talet drabbades de av grymma förföljelser som avtog först år 302. Kristendomen blev nu alltmer accepterad och Konstantin den store (306-337) var den förste kejsare som gynnade kristendomen, inte för att han var särskilt from, men hans mor Helena lär ha blivit kristen på äldre dagar vilket kan ha haft inflytande på sonen. När Konstantin lät flytta rikets huvudstad från Rom till den nya staden Konstantinopel i Turkiet var det första steget mot ett delat rike.

Den kristna tron inrättades som statsreligion år 380 och från 395 utvecklades imperiet i två självständiga riken – Västrom och Östrom – och i och med att kristendomen växte sig starkare under 400-talet hade man en tid av fred. Efter hand splittrades Västrom i olika mindre Germanska kungadömen och gick under som stormakt i slutet på 400-talet. De följande 300 åren spelade den

romerska katolska kyrkan en viktig roll i bevarandet av ett civiliserat samhälle i Europa. Katolska kyrkan växte och fick allt större makt, även politiskt, vilket betydde att kyrkan och staten sammanflätades. Från 800-talet blev det dock en brytning även i kyrkan vilket innebar att den romerska katolska kyrkan med biskopen av Rom (påven) som främsta ledare kom att dominera i Västeuropa medan den grekisk ortodoxa kyrkan med patriarken av Konstantinopel som främsta ledare dominerade i Öst. Den avgörande händelsen till delningen skedde år 800 då påven Leo III (795-816), vid juldagens mässa i Peterskyrkan, vände sig till Karl den store (kung i Tyskland) och krönt honom till kejsare i det Västromerska riket som från och med nu även kallades det Heliga Romerska kejsardömet. Man grundade kloster och sände missionärer runtom i Europa, ända upp till Svea rike. Till Birka kom den tyske munken Ansgar år 829 där han predikade under ett par år och bildade en församling.

Men det var inte bara kristen mission som Katolska kyrkan ägnade sig åt. Från att som kristna ha genomlevt en grym förföljelse under några av Romarrikets första århundraden tog man själv till svärdet 800 år senare. Vid kyrkomötet i Clermont år 1095 kallade påven Urban II till ett kombinerat pilgrims- och fälttåg mot Jerusalem för att befria det heliga landet från muslimerna och ta död på judarna. Gensvaret blev enormt från folkskaran, som fyllde katedralen, genom att de avbröt påven med utropet ”Gud vill det”. Detta var starten på en korstågsrörelse som kom att pågå i närmare 200 år då nio korståg genomfördes. Det var inget annat än heligt krig det gällde vilket riktades mot folk som Katolska kyrkan uppfattade som fiender.

Efter flera århundraden med Katolska kyrkans dominans, som delvis bröts av Luthers reformation, fick det Heliga Romerska kejsardömet i Europa en rejäl törn och avtog i styrka och inflytande genom att Napoleon Bonaparte tog kommandot i Frankrike och krönt sig själv till kejsare år 1804.

Har Bibeln något att säga om ett romerskt stormaktsrike som tar form några tiotal år före Kristus och som härskar över Medelhavsområdet och stora delar av Europa under närmare 500 år?

Ja, även här är Danielsboken relevant i den historiskt/politiska beskrivning som finns i bokens andra kapitel. Om det kommer artikelns del 2 att handla under rubrikerna, Romarriket i Bibelns profetior och Hur ska vi förhålla oss till dagens EU?

Claes-Göran Bergstrand. 2019-05-03.